

Vijf jaar deelgeschilprocedure – een evaluatie

Mr. S.J. de Groot en mr. J.E. van Oers*

1. Inleiding

De afgelopen jaren is er veel veranderd in letselschadeland. Personenschadezaken kenmerkten zich door lange looptijden en de ongelijke machtspositie van het slachtoffer tegenover de ervaren aansprakelijkheidsverzekeraar. Met de introductie van (onder andere) de deelgeschilprocedure heeft de wetgever geprobeerd dit te verbeteren. Bij de inwerkingtreding van de wet¹ heeft de minister van Justitie aangekondigd binnen vier jaar verslag te doen over de doeltreffendheid en de effecten daarvan in de praktijk. In dit kader heeft mr. M. Wesselink² in 2014 in opdracht van het WODC³ onderzoek verricht naar de ervaringen met de deelgeschilprocedure. Versnelt de deelgeschilprocedure de buitengerechtelijke onderhandelingen in de praktijk daadwerkelijk?

Inmiddels is het lustrum van de deelgeschilprocedure een feit. Tijd om stil te staan bij de ervaringen met deze procedure. In deze bijdrage bespreken we de belangrijkste bevindingen uit het onderzoeksrapport van Wesselink. Bekeken is of de bevindingen overeenkomen met de literatuur over de deelgeschilprocedure en verschenen rechtspraak. In aanvulling daarop analyseerden wij de gepubliceerde deelgeschiluitspraken over het jaar na het door Wesselink uitgevoerde onderzoek.⁴ Dit gaf ons de mogelijkheid te bezien of de geconstateerde ontwikkelingen zich ook in de rechtspraak na de onderzoeksperiode blijven doorzetten.

2. Onderzoeksrapport ‘Deeltjesversneller in het recht?’⁵

Het doel van de op 1 juli 2010 in werking getreden Wet deelgeschilprocedure is vereenvoudiging en versnelling van de buitengerechtelijke afhandeling van personenschadezaken. In de evaluatie van de deelgeschilprocedure stond de vraag centraal of de invoering daarvan heeft geleid tot eenvoudigere en snellere afhandeling van letsel- en overlijdensschade. De vraag wordt in het onderzoeksrapport bevestigend beantwoord. De belangrijkste bevindingen uit het rapport worden hierna besproken.

2.1 Methode onderzoek

Het onderzoek van Wesselink is gebaseerd op literatuur-, jurisprudentie- en observatieonderzoek, gevalstudies en interviews met verschillende partijen die betrokken zijn geweest bij concrete onderhandelingsituaties. De interviews zijn gevoerd met vijf categorieën van mogelijke onderhandelaars. Het betrof benadeelden, schadebehandelaars van aansprakelijkheidsverzekeraars, behandelaars en advocaten in loondienst bij rechtsbijstandsverzekeraars, letselschaderegelaars en letselschadeadvocaten (slachtoffer- en verzekeringsadvocaten).⁶ Ook heeft een groepsinterview met vier deelgeschilrechters plaatsgevonden.

De evaluatie betrof een kwalitatief, explorerend onderzoek, waarbij uiteindelijk is onderzocht of de deelgeschilprocedure

* Mr. S.J. de Groot is advocaat bij SAP Letselschade Advocaten te Amersfoort. Mr. J.E. van Oers is advocaat bij SAP Letselschade Advocaten te Amersfoort.

1. Wet van 17 december 2009 tot aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering tot invoering van een procedure voor deelgeschillen en ter bevordering van de buitengerechtelijke afhandeling van letsel- en overlijdensschade, Stb. 2010, 221.
2. Mr. Wesselink is programmamanager bij de Academie voor Wetgeving en de Academie voor Overheidsjuristen.
3. Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, op verzoek van de directie Wetgeving en Juridische Zaken.
4. Wesselink betrok in haar onderzoek de 358 deelgeschiluitspraken die op 1 juli 2014 op <www.rechtspraak.nl> stonden gepubliceerd. Voor deze bijdrage onderzochten wij de deelgeschiluitspraken die tussen 2 juli 2014 en 1 juli 2015 op <www.rechtspraak.nl> werden gepubliceerd. Het betrof in totaal 65 deelgeschilprocedures.

5. M. Wesselink, Deeltjesversneller in het recht? Onderzoek naar de mogelijke versnellende factoren van de gerechtelijke deelgeschilprocedure voor letsel- en overlijdensschade op de buitengerechtelijke onderhandelingen, WODC, Ministerie van Veiligheid en Justitie 2014.
6. Hoewel naar onze mening bij de interviews een evenwichtige verdeling is gemaakt tussen de verschillende partijen die betrokken kunnen zijn in personenschadezaken, merken we wel op dat de partijen die namens benadeelden daadwerkelijk bij gerechtelijke procedures zijn betrokken, daarbij een minderheid vormen. Van de vijf geïnterviewde categorieën betrof slechts één categorie letselschadeadvocaten, waartoe zowel slachtoffer- als verzekeringsadvocaten behoorden. In de categorie letselschaderegelaars bleek één geïnterviewde zelf ook te procederen en in de categorie rechtsbijstandsverzekeraars waren drie behandelaars bevoegd te procederen. Deze laatste groep gaf echter aan zich meestal te beperken tot het minnelijk regelen van de schade. Bij de interviews is dan ook een evident grotere rol weggelegd voor betrokkenen die met name buiten recht betrokken zijn bij personenschadezaken.

de buitengerechtelijke onderhandelingen versnelt.⁷ Daarbij is onderscheid gemaakt tussen mogelijk versnellende factoren voorafgaand aan, tijdens en na de deelgeschilprocedure. De precieze bijdrage van de deelgeschilprocedure aan versnelling van buitengerechtelijke onderhandelingen bleek lastig vast te stellen, nu de procedure deel uitmaakt van een groter geheel aan initiatieven ter verbetering van het schaderegelingsproces.⁸

2.2 *Bevindingen*

2.2.1 *Wie stelt een deelgeschilprocedure in?*

Uit het onderzoek blijkt dat deelgeschilprocedures in de praktijk vrijwel altijd eenzijdig door de benadeelde worden aangespannen.⁹ Aansprakelijkheidsverzekeraars maken van deze procedure nauwelijks gebruik, vanwege de daaraan verbonden kosten, het risico van negatieve precedentwerking en de drempel om een benadeelde in rechte te betrekken.

2.2.2 *Versnellende factoren – voor de deelgeschilprocedure*

De ervaringen van de deelgeschilprocedure ten aanzien van het versnellen van de buitengerechtelijke onderhandelingen zijn positief. Reeds voorafgaand aan een mogelijke deelgeschilprocedure wordt het proces versneld, doordat de deelgeschilprocedure bijdraagt aan een meer evenwichtige positie van slachtoffer en verzekeraar. Dit leidt tot een betere uitgangspositie van partijen voor onderhandelingen. Ook heeft de deelgeschilprocedure een preventieve werking.¹⁰ Het serieus¹¹ dreigen met een deelgeschil volstaat soms om de onderhandelingen tussen partijen weer vlot te trekken.¹²

7. Wesselink komt in het onderzoeksrapport tot de conclusie dat de tweede en derde probleemstelling nog niet beantwoord kan worden. Dit betreft de vragen: Wat zijn de positieve en wat de negatieve gevolgen van de Wet deelgeschilprocedure? Zijn er ook neveneffecten? En: Op welke terreinen zou de Wet deelgeschilprocedure ook kunnen worden opgesteld en op basis van welke argumenten?
8. Genoemd worden de Gedragscode Behandeling Letselschade, de door De Letselschade Raad ontwikkelde richtlijnen en de specifiek op de afhandeling van personenschade toegesneden mediation.
9. Rechtspraakonderzoek over een periode van een jaar na de onderzoekperiode van Wesselink bevestigt dat hier in de praktijk geen verandering in is gekomen. In elk van de 65 onderzochte deelgeschilprocedures werd het verzoek tot het houden van een deelgeschilprocedure ingediend door de benadeelde partij. Slechts in één geval was sprake van een tegenverzoek, ECLI:NL:RBOBR:2014:6528.
10. Ofwel 'schaduwwerking'.
11. Wesselink 2014, p. 22. Uit de voor het onderzoek afgenomen interviews blijkt dat dreigen alleen effect heeft indien daarvan weloverwogen gebruik wordt gemaakt. Het is alleen zinvol als het minnelijk overleg is gestrand, het deelgeschilverzoek reëel is en de bereidheid bestaat de procedure zo nodig daadwerkelijk door te zetten en de wederpartij daarvan ook overtuigd is. Wesselink merkt op dat onnodig of te snel dreigen juist tot escalatie en derhalve vertraging kan leiden, omdat dit de verhoudingen op scherp zet waardoor de onderhandelings sfeer enigszins wordt verpest.
12. Tot een vergelijkbare conclusie kwamen Van en Akkermans na onderzoek onder ASP-leden in april 2011. Zie A.J. Van & A.J. Akkermans, Effect deelgeschilprocedure veel groter dan zichtbaar aan alleen het aantal uitspraken, TVP 2011, p. 82-86.

2.2.3 *Versnellende factoren – tijdens en na de deelgeschilprocedure*

Ook tijdens of na een deelgeschilprocedure is de versnellende werking van de procedure merkbaar. Het op informele wijze bespreken van een 'springend' punt in het geschil voorkomt dat ook andere punten tot een probleem worden gemaakt. Bovendien kan van rechtsvorming in deelgeschillen ook in andere zaken worden geprofiteerd, mits deze rechtsvorming eenduidig is. De gemiddelde doorlooptijd van een deelgeschilprocedure is relatief snel, 3,7 maanden bij de sector civiel en 4 maanden bij de sector kanton. Wel blijkt uit het onderzoek dat de onderhandelingen in die periode meestal stilliggen. In hoeverre de onderhandelingen na een deelgeschilprocedure zonder verdere vertraging kunnen worden opgepakt en afgerond, hangt mede af van de uitkomst in die procedure. Partijen pakken onderhandelingen in het algemeen eerder weer op na een minnelijke schikking of een inhoudelijke toe- of afwijzing. Ook na een afwijzing op grond van het proportionaliteitscriterium blijkt het voortzetten van de onderhandelingen mogelijk, mits de rechter partijen daarbij enkele handvatten heeft meegegeven. Dit laatste is echter nog geen standaardpraktijk. Na een niet-ontvankelijkverklaring blijkt het voor partijen minder eenvoudig de onderhandelingen voort te zetten, omdat de verhoudingen tussen partijen door het deelgeschilverzoek op scherp zijn gezet en partijen dan niet profiteren van de beslissende en bindende functie van de deelgeschilrechter.

2.2.4 *Positief neveneffect*

Een positief neveneffect van de deelgeschilprocedure voor de rechterlijke macht is de tijdwinst als gevolg van de kortere voorbereidingstijd, ten opzichte van de bodemprocedure. Van totale tijdwinst is echter alleen sprake indien in plaats van een deelgeschilprocedure anders een bodemprocedure aanhangig zou zijn gemaakt. Niet met zekerheid te stellen is dat door de deelgeschilprocedure daadwerkelijk minder bodemprocedures worden aangespannen, nu hiervan geen gegevens worden bijgehouden.

2.2.5 *Nog niet uitgekomen verwachtingen wetgever*

In de parlementaire behandeling werd verondersteld dat een deelgeschilprocedure vroegtijdiger dan andere procedures zou worden ingezet en werd ook een daarmee gepaard gaande versnelling van buitengerechtelijke onderhandelingen verwacht. In het onderzoek wordt hiervoor echter nog geen bewijs gevonden. Uit de afgenomen interviews blijkt dat de procedure meestal op hetzelfde moment wordt ingezet als voorheen andere procedures, en derhalve pas laat in de onderhandelingen.¹³ Wesselink merkt op dat dit mogelijk voortvloeit uit de beroeps- en gedragsregels, waarbij als uitgangspunt geldt dat een minnelijke regeling de voorkeur verdient boven procederen. In de recent gepubliceerde rechtspraak wordt bovendien bevestigd dat de proportionaliteitsstoets hierbij een belangrijke rol kan spelen. Het vroegtijdig aanhangig maken van een deel-

13. Wesselink 2014, p. 24.

geschil kan immers resulteren in een afwijzing omdat nog onvoldoende bewijs is verzameld, bijvoorbeeld in de vorm van rapporten van (medisch) deskundigen. Nu voor nadere bewijsvoering in de deelgeschilprocedure weinig ruimte is, heeft een verzoek naar onze ervaring de meeste kans van slagen wanneer dit ‘hapklaar’ wordt ingediend.¹⁴ Mogelijk speelt ook dit een rol bij het niet vroegtijdiger inzetten van de deelgeschilprocedure dan andere procedures.

2.2.6 *Verhoging faciliterende werking*

Nieuw aan de deelgeschilprocedure is dat de deelgeschilrechter niet alleen de taak heeft een oordeel te vellen over een verzoek, maar ook om partijen dusdanig te binden dat zij de onderhandelingen zelf weer voort kunnen zetten om tot een minnelijke schikking over de gehele vordering te kunnen komen. Wesselink benadrukt het belang van deze bindende taak van de rechter, die in de praktijk nog niet vaak als dusdanig wordt ervaren. De faciliterende werking kan worden verhoogd door uniformiteit te waarborgen, zowel wat betreft de inhoud als wat betreft de toepassing van de deelgeschilprocedure. In paragraaf 3 gaan wij hier nader op in aan de hand van de recent gepubliceerde rechtspraak en literatuur.

2.2.7 *Uitbreiding toepassingsgebied*

De evaluatie van de deelgeschilprocedure geeft onder meer aanleiding te overwegen of het toepassingsgebied wat betreft personenschade uitgebreid kan worden met ‘first party’-verzekeringen of verzekeringen voor letsel door deelname aan medisch-wetenschappelijk onderzoek, nu zich daarbij vergelijkbare discussies over personenschade kunnen voordoen als bij ‘third party’-verzekeringen. Voordat wordt overwogen (delen van) de deelgeschilprocedure open te stellen voor andere gebieden dan personenschade, adviseert Wesselink eerst nader onderzoek te doen naar de onderhandelingsrelaties en onderhandelingsbelemmerende factoren die zich in het desbetreffende veld voordoen. Op die manier kan worden beoordeeld of behoefte bestaat aan toepassing van de gehele procedure, of een specifiek onderdeel daarvan.

2.2.8 *Suggesties*

In het onderzoeksrapport wordt benadrukt dat het van belang is dat de doorlooptijd van deelgeschilprocedures, die tot op heden relatief snel is, ook snel blijft. Als snelle afhandeling niet meer mogelijk is, zou de procedure haar doel voorbijgeschieten.

Verder wordt geconcludeerd dat bezinning nodig is over de wijze van financiering van deelgeschilprocedures. De financiering die een gerecht per deelgeschil ontvangt, verhoudt zich niet altijd tot het aantal deelgeschilprocedures dat wordt aangegpannen en de uitgebreide regiefunctie van de deelgeschilrechter. Tot slot oppert Wesselink nader onderzoek naar het effect van het niet openstaan van een directe voorziening

14. Met ‘hapklaar’ bedoelen we dat bij voorkeur al voorafgaand aan de deelgeschilprocedure bewijs is verzameld in de vorm van getuigenverklaringen en/of deskundigenrapportages, nu de deelgeschilprocedure in de praktijk doorgaans geen of beperkte ruimte biedt voor nadere bewijslevering.

tegen een deelgeschilbeschikking op de onderhandelingsbereidheid van partijen, de mogelijkheden van elektronisch procederen en het laten opstellen van een overeenkomst door de rechter wanneer partijen daar zelf niet uit komen.

2.3 *Conclusies onderzoeksrapport*

De belangrijkste conclusie van het onderzoeksrapport is dat de deelgeschilprocedure doeltreffend is, in die zin dat daarvan een versnellende werking uitgaat op de buitengerechtelijke onderhandelingen in personenschadezaken. De deelgeschilprocedure blijkt enkele belangrijke onderhandelingsbelemmerende factoren in personenschadezaken te verminderen, zoals de onevenwichtige machtsbalans. Bovendien wordt de reeds door de Gedragscode Behandeling Letselschade en andere maatregelen¹⁵ in gang gezette trend om de benadeelde centraal te stellen en het minnelijk regelen te stimuleren met de deelgeschilprocedure bevorderd.

3. *Conclusies onderzoeksrapport en de praktijk*

Zoals besproken komt uit de evaluatie van de deelgeschilprocedure naar voren dat naast de inhoudelijke rechtsvorming, ook de manier waarop aan de deelgeschilprocedure invulling wordt gegeven van belang is.¹⁶ Dit geldt zowel voor de invulling van wat onder een deelgeschil wordt verstaan als voor de kosten aan de zijde van de benadeelde en de afbakening van de deelgeschilprocedure ten aanzien van andere gerechtelijke procedures.¹⁷ Hier beginnen zich verschillende lijnen in af te tekenen, maar er bestaat nog geen uniformiteit. Zo bestaat bijvoorbeeld onduidelijkheid over de vraag wanneer van een deelgeschilprocedure in de zin van artikel 1019w van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) sprake is en hoe dat moet worden beoordeeld, omdat de wet de rechter op dat punt grote vrijheid laat.¹⁸

Wesselink concludeert dat aanvankelijk deelgeschilverzoeken regelmatig werden afgewezen omdat voorafgaand aan de deelgeschilprocedure onvoldoende onderhandelingen hadden plaatsgevonden.¹⁹ Inmiddels wordt veelal de lijn gehanteerd dat het ontbreken van noemenswaardige onderhandelingen voorafgaand aan het verzoek niet per se aan toegang tot een deelgeschilprocedure in de weg hoeft te staan. Dit is bijvoorbeeld vaak het geval wanneer er discussie bestaat over de aan-

15. Bijv. de door De Letselschade Raad ontwikkelde richtlijnen ter vaststelling van de schadeomvang en de specifiek op de afhandeling van personenschade toegesneden mediation.

16. Wesselink 2014, p. 43.

17. Wesselink 2014, p. 49.

18. Wesselink 2014, p. 49. Zie ook E.C. Huijsmans & H.A.W. Vermeulen, Tussentijdse evaluatie deelgeschilprocedure, TVP 2014, p. 24-30.

19. Wesselink 2014, p. 43, met verwijzing naar ECLI:NL:RBHAA:2010:BO6959, r.o. 2.3-2.6, ECLI:NL:RBSGR:2011:BP5395, r.o. 4.3, ECLI:NL:RBSGR:2011:BP5391, r.o. 4.3 en ECLI:NL:RBMAA:2011:BQ5644, r.o. 3.4-3.8.

sprakelijkheidsvraag.²⁰ Wesselink ziet eenzelfde ontwikkeling in de jurisprudentie bij de vraag of na een deelgeschilprocedure nog onderhandelingen nodig zijn.²¹ Waar aanvankelijk verzoeken regelmatig werden afgewezen omdat met de beëindiging van het deelgeschil het gehele geschil werd beëindigd en verder onderhandelen en het sluiten van een vaststellingsovereenkomst overbodig zijn,²² zijn inmiddels ook uitspraken gedaan waarin wordt geoordeeld dat een deelgeschil niet om deze reden alleen kan worden afgewezen.²³

Over het algemeen lijken rechters de deelgeschilprocedure meer en meer op het faciliteren van de onderhandelingen toe te snijden. Dat lijkt ook gaandeweg het geval, voor wat betreft de wijze waarop met een afwijzing op basis van het proportionaliteitscriterium wordt omgegaan. Ook is er een vrij duidelijke lijn ontwikkeld aangaande het al dan niet toestaan van voorlopige bewijsverrichtingen in een deelgeschilprocedure. Toch hangt het uiteindelijk af van de individuele rechter welke beslissing wordt genomen. Over bijvoorbeeld het begroten van de kosten aan de zijde van de benadeelde bestaat nog geheel geen uniformiteit.²⁴

Een van de conclusies van het rapport is dan ook dat uit een oogpunt van versnelling van de buitengerechtelijke onderhandelingen van belang is dat de uniformiteit zo veel mogelijk wordt bevorderd en dat de deelgeschilprocedure zo veel mogelijk dient te worden toegesneden op het faciliteren van de onderhandelingen.

Uit de uitspraken gepubliceerd na het onderzoeksrapport komt naar voren dat rechters op voornoemde punten nog niet altijd op één lijn zitten.²⁵ Bij het analyseren van deze uitspraken stelden wij ons de vraag: waar zitten de knelpunten, en op welke wijze kan uniformiteit worden vergroot en de deelgeschilprocedure (nog) beter tot haar recht komen? De bevindingen ten aanzien van vier deelonderwerpen worden hieronder besproken: de faciliterende werking, het proportionali-

teitscriterium, een verzoek tot voorschot en de kosten van de deelgeschilprocedure.

3.1 Faciliterende werking

Naast het beslissen op een verzoek heeft een deelgeschilrechter tot taak partijen dusdanig te binden dat zij zelf buitengerechtelijk tot een vaststellingsovereenkomst over de gehele vordering kunnen komen. Wesselink noemt een aantal mogelijkheden voor de deelgeschilrechter om de onderhandelingen te faciliteren, waaronder het boven tafel halen van informatie, duidelijkheid verschaffen over de juridische gevolgen van verschillende opties, de manier van onderlinge communicatie bespreekbaar maken en mogelijke vervolgstappen na een deelgeschilprocedure bespreken.²⁶

Wesselink concludeert dat de bindende functie in de praktijk nog niet ten volle lijkt te worden benut. Uit de afgenomen interviews blijkt dat de meerderheid aangeeft dat de rechter zich voornamelijk bezighoudt met het schetsen van de juridische gevolgen, hetgeen met name helpt indien deze in de beschikking zelf zijn opgenomen. Er lijkt behoefte te bestaan aan een meer actieve rechter die meedenkt in het proces en eventuele vervolgstappen, hetgeen de buitengerechtelijke onderhandelingen kan versnellen. De bindende functie komt overigens veelal niet tot uitdrukking in de beschikking, als het al tot een beschikking komt. Zo kwam op de op 1 november 2013 gehouden themadag naar voren dat deelgeschilrechters aangeven veel meer te bespreken dan wat in een eventuele beschikking komt te staan.²⁷ Uit het aantal intrekkingen na behandeling van een zaak lijkt de bindende functie van de deelgeschilrechter ook regelmatig aan te slaan. Zo blijkt dat bij de rechtbank in 2013 53 van de 250 aangespannen deelgeschilprocedures al voor behandeling werden ingetrokken. Na behandeling werden nog eens 31 verzoeken ingetrokken. Ruim een derde van de aangespannen deelgeschillen werd dan ook ingetrokken voordat een beschikking werd gewezen.²⁸

Een aantal uitspraken gepubliceerd na het onderzoek van Wesselink geeft blijk van de faciliterende houding van de deelgeschilrechter. Zo beveelt de Rechtbank Zeeland-West-Brabant – overigens wel op verzoek van en na overeenstemming hierover tussen partijen – dat de deelgeschilprocedure wordt voortgezet volgens de regels van een dagvaardingsprocedure.²⁹ Verzoeker kan het ingediende verzoekschrift aanpassen aan de formele eisen van een dagvaarding, waarna hij in de gelegenheid wordt gesteld te concluderen voor repliek, zodat geen kostbare tijd verloren gaat.

De Rechtbank Midden-Nederland geeft enkele handreikingen mee over de bevoorschotting van de buitengerechtelijke kos-

20. Wesselink 2014, p. 44, met verwijzing naar ECLI:NL:GHSGR:2012:BW8517, r.o. 10 en ECLI:NL:RBARN:2011:BP2911, r.o. 2.11. Zo ook ECLI:NL:RBSGR:2011:BQ0359, r.o. 3.4, ECLI:NL:RBROT:2011:BQ1123, r.o. 4.4, ECLI:NL:RBARN:2011:BQ9096, r.o. 5.4 en 5.5, ECLI:NL:RBDOR:2011:BU7610, r.o. 5.2 en ECLI:NL:RBAMS:2012:BV2693, r.o. 4.2.

21. Wesselink 2014, p. 44.

22. Zie bijv. ECLI:NL:RBZUT:2010:BO7286, r.o. 5.2; idem, ECLI:NL:RBZUT:2010:BO7282, r.o. 5.2.

23. Door Wesselink wordt als voorbeeld genoemd een verzoek te beslissen over de (omvang van de) aansprakelijkheid, met verwijzing naar ECLI:NL:RBUTR:2012:BY0014, r.o. 4.1.

24. Wesselink 2014, p. 43 e.v.

25. Wesselink analyseerde de 358 deelgeschiluitspraken die op 1 juli 2014 op <www.rechtspraak.nl> waren gepubliceerd. Voor onderhavig onderzoek analyseerden wij de 65 uitspraken die op <www.rechtspraak.nl> gepubliceerd zijn tussen 1 juli 2014 en 1 juli 2015. De zoekterm 'deelgeschil' in de publicatieperiode 2 juli 2014 tot 1 juli 2015 leverde 77 zoekresultaten op. Van de 77 zoekresultaten betrof het in 65 gevallen een gepubliceerd deelgeschil. De overige gevallen waren uitspraken in hoger beroep of cassatie, dan wel bodemprocedures die volgden op een deelgeschilprocedure. Voor de beschouwing van de rechtspraak ná de onderzoeksperiode van Wesselink wordt in deze bijdrage alleen uitgegaan van de 65 gepubliceerde deelgeschilprocedures.

26. Wesselink 2014, p. 44 e.v.

27. Huijsmans & Vermeulen 2014.

28. Wesselink 2014, p. 54, tabel 6B.

29. ECLI:NL:RBZWB:2014:4681.

ten, zodat partijen weer verder kunnen, hoewel het verzoek daartoe wordt afgewezen.³⁰

In het oog springt een uitspraak van de Rechtbank Oost-Brabant.³¹ Benadeelde verzoekt de deelgeschilrechter te verklaren voor recht dat de uitkeringen van de arbeidsongeschiktheidsverzekering niet verrekend hoeven te worden met het verlies arbeidsvermogen. De rechtbank oordeelt dat zij het redelijk acht dat er wel rekening gehouden wordt met deze uitkeringen, nu de arbeidsongeschiktheidsverzekering belangrijke kenmerken heeft van een schadeverzekering en de periodieke uitkeringen feitelijk strekken tot vergoeding van diezelfde inkomensschade als waarvoor Allianz aansprakelijk is. De door benadeelde verzochte verklaring voor recht wordt dan ook afgewezen. De rechter overweegt vervolgens:

‘Hoewel [eiser] hierom ook ter zitting niet heeft verzocht hecht de rechtbank er aan hier te bepalen dat de redelijkheid meebrengt dat op het te verrekenen bedrag aan uitkeringen in mindering moeten worden gebracht alle premiebedragen die [eiser] voor zijn AOV heeft betaald.’

Opvallend is hoever de rechtbank hier gaat in haar actieve rol. Hoewel van deelgeschilrechters wordt verlangd dat zij de onderhandelingen van partijen faciliteren, gaat de rechtbank hier met haar beslissende functie verder dan het gedane verzoek.³² Dat met de strekking van een deelgeschilverzoek niet altijd zo soepel wordt omgegaan, zien we bijvoorbeeld in de uitspraak van de Rechtbank Oost-Brabant van 8 augustus 2014.³³ Ter zitting werd door verzoekster een onderdeel van haar verzoek geherformuleerd, zodat het verzoek te verklaren voor recht dat de verzekeraar gehouden was actief te onderhandelen omtrent de afwikkeling werd gewijzigd in het verzoek dat de verzekeraar verplicht zou worden een schaderegeelaar te benoemen. De rechtbank oordeelde dat verzoekster haar verzoek niet overeenkomstig artikel 283 Rv schriftelijk had gewijzigd en dit te ver verwijderd lag van haar oorspronkelijk verzoek. Voor de rechtbank was dit aanleiding om aan dit onderdeel van het verzoek voorbij te gaan.

Deze uitspraken illustreren dat de faciliterende werking door deelgeschilrechters nog verschillend wordt geïnterpreteerd en toegepast. Een meer faciliterende rol van deelgeschilrechters kan ervoor zorgen dat partijen beter op weg worden geholpen naar een buitengerechtelijke overeenkomst.

3.2 *Proportionaliteitscriterium*

De wetgever heeft met de deelgeschilprocedure beoogd een aanvulling op reeds bestaande procesrechtelijke instrumenten in het leven te roepen.³⁴ Bij de totstandkoming van de wet is door verschillende partijen geadviseerd de procedure duidelijk gescheiden te houden van overige procesgangen. Bijvoorbeeld door in een deelgeschilprocedure geen deskundigen te benoemen, omdat daarvoor reeds het voorlopig deskundigenbericht geldt.³⁵ Toch heeft de wetgever een verzoek tot het raadplegen van getuigen of deskundigen bij de totstandkoming van de wet niet uitgesloten.³⁶ De rechter zal het verzoek moeten toetsen aan het proportionaliteitsvereiste (art. 1019z Rv); zullen de met het verzoek te investeren tijd en moeite zichzelf terugverdienen? Hoewel de rechter het verzoek in dit geval wel inhoudelijk beoordeelt, helpt een afwijzing op deze grond partijen veelal niet verder. Afwijzing op dit punt betekent dan ook een vertraging in de buitengerechtelijke onderhandelingen, nu deze onderhandelingen gedurende het aanhangig zijn van een deelgeschilprocedure over het algemeen stilliggen.³⁷ Dit zal alleen anders zijn als de rechter partijen enkele handvatten heeft meegegeven, waardoor zij na afwijzing op deze grond toch verder kunnen in de onderhandelingen.

Tijdens de themadag van 1 november 2013 over de tussentijdse evaluatie van de deelgeschilprocedure bleek dat veel deelgeschilrechters onderkennen dat het afwijzen op deze grond een uitzondering zou moeten zijn. Zij onderschrijven de stelling dat de deelgeschilprocedure faciliterend van aard is en een praktische oplossing de voorkeur verdient boven een strikt juridische.³⁸

Uit de 65 door ons geanalyseerde uitspraken komt naar voren dat afwijzing op basis van het proportionaliteitscriterium voornamelijk plaatsvindt indien er onvoldoende duidelijkheid is over de feiten.³⁹ Indien de met een deelgeschil te investeren tijd, geld en moeite niet opwegen tegen het belang van de vordering en de bijdrage die de beslissing kan leveren aan de totstandkoming van een vaststellingsovereenkomst, wordt deze afgewezen.

30. ECLI:NL:RBMNE:2013:4893. ASR betwist in deze zaak dat de gedeclareerde uren (alle) noodzakelijk waren voor de vaststelling van de schade. Het had dan ook op de weg van verzoeker gelegen om dit nader te onderbouwen. Nu verzoeker onvoldoende aanknopingspunten heeft gegeven om te onderbouwen dat sprake is van werkzaamheden die redelijkerwijs zijn verricht, wijst de rechtbank het verzoek om een voorschot van € 10.000 op de buitengerechtelijke kosten af. Wel merkt de rechtbank op dat zij het aannemelijk acht dat ook na de betaling van de laatste declaratie buitengerechtelijke werkzaamheden zijn verricht die voor vergoeding in aanmerking komen. Voor de hand ligt dat tijd is besteed aan het opstellen van de schadeposten. In het kader van de (opnieuw) door partijen te voeren onderhandelingen omtrent de buitengerechtelijke kosten overweegt de rechtbank eveneens dat het gehanteerde uurtarief niet onredelijk is.

31. ECLI:NL:RBOBR:2015:1904.

32. Wij merken op dat de inhoud van de beslissing ons overigens niet onredelijk voorkomt. Opvallend in het kader van deze bijdrage is echter de wijze waarop de beslissing van de rechtbank tot stand is gekomen.

33. ECLI:NL:RBOBR:2014:5047.

34. Kamerstukken II 2008/09, 31518, 3, p. 3. Zoals arbitrage, bindend advies, voorlopig getuigenverhoor, voorlopig deskundigenbericht of voorlopige descente, kort geding, mediation of een procedure bij de kantonrechter op grond van art. 96 Rv.

35. Kamerstukken II 2008/09, 31518, 3, p. 6.

36. Kamerstukken II 2008/09, 31518, 3, p. 7.

37. Wesslink 2014, p. 55 e.v.

38. Huijsmans & Vermeulen 2014.

39. Zie bijv. ECLI:NL:RBDHA:2014:9931, ECLI:NL:RBDHA:2014:11111, ECLI:NL:RBOBR:2014:5188, ECLI:NL:RBMNE:2014:4511, ECLI:NL:RBGEL:2014:4111, ECLI:NL:RBOBR:2015:2746, ECLI:NL:RBDHA:2015:5715 en ECLI:NL:RBOVE:2014:6657.

Uit eerdere rechtspraak bleek al dat de deelgeschilprocedure niet de geëigende weg is wanneer bewijsvoering in de vorm van een deskundigenbericht nodig is.⁴⁰ Hoewel de wetgever niet heeft uitgesloten dat deskundigenonderzoek in een deelgeschilprocedure zinvol kan zijn, blijkt dit in de praktijk vrijwel niet te worden toegestaan. De grens van bewijsvoering binnen de deelgeschilprocedure lijkt te liggen bij een deskundigenbericht en onduidelijkheid over meer dan één feit.⁴¹ In de recent onderzochte rechtspraak was een verzoek tot het benoemen van een deskundige dan ook weinig aan de orde.

Hoewel bewijslevering door middel van het benoemen van een deskundige in een deelgeschilprocedure in de praktijk lijkt te zijn uitgesloten, blijkt het wel mogelijk de rechter een verzoek voor te leggen ten aanzien van buitengerechtelijke deskundigenberichten. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om het soort onderzoek, de persoon van de deskundige, de vragen voor de deskundige of de medische informatie die aan de deskundige dient te worden overlegd.⁴² Een verzoek ten aanzien van de vervolgstappen in de buitengerechtelijke deskundigenonderzoeken die tussen partijen in gang waren gezet, werd bijvoorbeeld toegewezen door de Rechtbank Rotterdam. In haar uitspraak van 15 oktober 2014 wijst de rechtbank het verzoek van benadeelde toe en gelast zij de verzekeraar mee te werken aan de continuering van de neurologische expertise zoals die in gang werd gezet tussen partijen, het stellen van aanvullende vragen aan de neuroloog en het benoemen van een neuropsycholoog door partijen.⁴³

De Rechtbank Den Haag overweegt in haar uitspraak van 24 februari 2015 dat weliswaar in een deelgeschilprocedure onder omstandigheden een verzoek om de wederpartij te gelasten mee te werken aan een (buitengerechtelijk) deskundigenbericht kan worden toegewezen, maar dat dit slechts geldt indien daarover eerder overeenstemming was bereikt en een van de

partijen vervolgens alsnog haar medewerking intrekt.⁴⁴ In de onderhavige deelgeschilprocedure is daarvan volgens de rechtbank geen sprake, zodat het verzoek wordt afgewezen. Hoewel het onderscheid tussen een verzoek tot benoemen en een verzoek tot meewerken aan een deskundigenbericht door de wetgever niet met zoveel woorden is benoemd als door de Rechtbank Den Haag omschreven, komt de overweging van de rechtbank ons niet onredelijk voor. Bij toewijzing van een verzoek tot meewerken aan een buitengerechtelijk deskundigenonderzoek dat tussen partijen is vastgelopen, wordt immers succesvol voorzien in een aanvulling op de procesmogelijkheid van het voorlopig deskundigenbericht, hetgeen de wetgever ook heeft beoogd. Nu het deskundigenonderzoek in dat geval buiten rechte zal worden voortgezet tussen partijen, zal in veel gevallen ook voldaan zijn aan de proportionaliteitstoets van de deelgeschilprocedure.

Een voorbeeld waarin uit de beschikking blijkt dat de deelgeschilrechter een actieve rol aanneemt om te voorkomen dat een verzoek op grond van de proportionaliteitstoets moet worden afgewezen, betreft de uitspraak van de Rechtbank Den Haag van 27 mei 2014.⁴⁵ De rechtbank wordt verzocht een oordeel te geven over de redelijke toekomstverwachting ten aanzien van de hypothetische situatie zonder ongeval in het kader van het verlies arbeidsvermogen. Hoewel een dergelijk verzoek algemeen bezien geschikt lijkt om voor te leggen als deelgeschil, blijkt in deze zaak uit de processtukken dat partijen nog over een groot aantal geschilpunten geen overeenstemming hebben bereikt. Zo blijkt dat nog gediscussieerd wordt over de – niet-onbelangrijke – vraag of de huidige fysieke toestand van verzoekster volledig is toe te schrijven aan het ongeval. Partijen zijn het verder niet eens over de huidige verdien capaciteit van verzoekster, over de vraag of er inmiddels sprake is van een eindtoestand en over diverse andere schadeposten. Onder deze omstandigheden biedt een oordeel in dit deelgeschil een onvoldoende relevante bijdrage aan de oplossing van het gehele geschil en daarmee samenhangende het bereiken van een vaststellingsovereenkomst. Het verzoek wordt dan ook afgewezen op basis van het proportionaliteitscriterium. Wel blijkt uit de beschikking dat de rechtbank partijen na de mondelinge behandeling nog de mogelijkheid heeft gegeven aanvullende informatie te verstrekken, om te bezien of alsnog met voldoende mate van zekerheid op het verzoek zou kunnen

40. L.C. Hogeling, Bewijsvoering in de deelgeschilprocedure, TVP 2014, p. 48-51. Hogeling concludeerde na bestudering van ongeveer driehonderd deelgeschillen in de periode juli 2010 t/m januari 2014 dat de rechter in vrijwel alle gevallen bewijslevering d.m.v. deskundigenonderzoek afwijst. Zie ook P. Oskam, De deelgeschillenrechter twee jaar in actie (IV), PIV-Bulletin, oktober 2012, p. 12-17. Oskam constateert twee jaar na introductie van de deelgeschilprocedure dat in de rechtspraak een enigszins vaste lijn te ontwaren is, waarbij het erop lijkt dat de deelgeschilprocedure niet bedoeld is om te gebruiken voor een verzoek tot benoeming van een deskundige.

41. Hogeling 2014, p. 48-51.

42. Kamerstukken II 2008/09, 31518, 3, p. 16.

43. ECLI:NL:RBROT:2014:8411.

44. ECLI:NL:RBDHA:2015:1933. De Rechtbank Den Haag verwijst naar een uitspraak van de Rechtbank Dordrecht van 27 juni 2012 (ECLI:NL:RBDOR:2012:BX0795) en een uitspraak van de Rechtbank Den Haag van 25 maart 2013 (ECLI:NL:RBDHA:2013:BZ8900), waarin het verzoek medewerking te verlenen aan het op gezamenlijk verzoek laten uitvoeren van een psychiatrische expertise werd toegewezen, omdat partijen in een eerder stadium reeds afspraken hadden gemaakt over een buitengerechtelijke expertise. Uit de uitspraak van de Rechtbank Den Haag van 25 maart 2013 volgt dat benadeelde aanvankelijk in de deelgeschilprocedure had verzocht een deskundige te benoemen, maar dat benadeelde ter zitting heeft toegelicht dat met het verzoek is bedoeld te verzoeken dat de verzekeraar dient mee te werken aan de buitengerechtelijke expertise, conform de reeds tussen partijen gemaakte afspraken.

45. ECLI:NL:RBDHA:2014:8142.

worden beslist. Nu de ter beschikking gestelde informatie daartoe onvoldoende is, beslist de rechtbank dat partijen onder de gegeven omstandigheden meer gebaat zijn bij een behandeling van hun hele geschil bij de meervoudige letsel-schadekamer van de rechtbank.⁴⁶

Uit het onderzoeksrapport, de recente uitspraken en de literatuur blijkt dat zich bij de toepassing van het proportionaliteitscriterium duidelijke lijnen beginnen af te tekenen, waardoor partijen beter kunnen inschatten of het verzoek geschikt is voor behandeling in een deelgeschil. Wordt een verzoek toch afgewezen op grond van het proportionaliteitscriterium, dan zijn partijen ermee geholpen als de rechtbank hen met enkele handreikingen op weg helpt in de verdere onderhandelingen.

3.3 *Verzoek tot voorschot in de deelgeschilprocedure*

Van de door Wesselink geïnterviewde schadebehandelaars gaf de meerderheid⁴⁷ aan dat hun beleid sinds de komst van de deelgeschilprocedure meer is gericht op het voorkomen van patstellingen. In dat kader zou volgens de geïnterviewde betrokkenen ook meer dan voorheen de bereidheid bestaan om in de wat ernstiger zaken sneller en ruimer voorschotten te verlenen.⁴⁸ Onderzoek van de recent gepubliceerde rechtspraak toont echter aan dat een verzoek tot het verlenen van een aanvullend voorschot nog regelmatig onderwerp van geschil is.

Zo maakt in twaalf van de 65 recent gepubliceerde deelgeschilprocedures een voorschot op de door benadeelde geleden schade onderdeel uit van het verzoek.⁴⁹ In drie van deze twaalf gevallen is het verzoek tot betaling van een aanvullend voorschot het enige verzoek dat in de deelgeschilprocedure wordt voorgelegd.⁵⁰ In deze drie uitspraken oordeelt de rechtbank dat het verzoek zich leent voor behandeling in een deelgeschil. Zo overweegt de Rechtbank Zeeland-West-Brabant dat, hoewel partijen al wel over de medische expertises hebben onderhandeld en daarover overeenstemming hebben bereikt, het feit dat de verzekeraar geen nader voorschot wil uitbetalen aan benadeelde de lopende onderhandelingen wel kan bemoeilijken.⁵¹ Gelet op deze impasse oordeelt de rechtbank dat in dit verband niet te zware eisen gesteld mogen worden aan de

voorwaarde dat de verzochte beslissing een bijdrage kan leveren aan de totstandkoming van een vaststellingsovereenkomst. Ook de Rechtbank Amsterdam overweegt dat het enkele verzoek tot betaling van een nader voorschot op de schade geschikt is voor behandeling in een deelgeschilprocedure, nu de beslechting van dit deelgeschil de weg vrij zou kunnen maken voor verdere schikkingsonderhandelingen en aldus zou kunnen bijdragen aan de totstandkoming van een vaststellingsovereenkomst tussen partijen.⁵²

Anders oordeelt de Rechtbank Midden-Nederland in haar uitspraak van 2 oktober 2013.⁵³ In de deelgeschilprocedure wordt een aantal verzoeken voorgelegd, waaronder het verzoek de verzekeraar te veroordelen een bedrag van € 30.000 te betalen aan benadeelde, als (nader) voorschot op diens schade. De rechtbank overweegt ten aanzien van dit verzoek:

‘De rechtbank stelt voorop dat de deelgeschilprocedure gelet op de ratio daarvan niet is bedoeld ter verkrijging van een voorschot op geleden of nog te lijden schade. Met het toekennen van een voorschot wordt immers geen einde gemaakt aan het meningsverschil tussen partijen dat tussen partijen in de weg staat aan (verdere) buitengerechtelijke onderhandelingen. Toewijzing van een voorschot levert dan ook geen inhoudelijke bijdrage aan het tot stand komen van een vaststellingsovereenkomst. Het enkele feit dat eiser thans in financiële problemen verkeert, maakt dit niet anders.’⁵⁴

Ten aanzien van de vordering overweegt de rechtbank verder dat deze voornamelijk bestaat uit verlies aan arbeidsvermogen, welke schadepost volgens de rechtbank nog nadere onderbouwing behoeft, en dat de verzekeraar reeds diverse voorschotten aan de benadeelde heeft uitgekeerd. Dit laatste wordt door de rechtbank echter niet als voornaamste reden gegeven voor het afwijzen van de vordering tot betaling van een aanvullend voorschot. De reden voor afwijzing lijkt primair te zijn gelegen in de stelling van de rechtbank dat de deelgeschilprocedure niet is bedoeld ter verkrijging van een voorschot op geleden of nog te lijden schade. Dat nadere bevoorschotting onderwerp van een deelgeschil kan zijn, wordt echter uitdrukkelijk genoemd in de parlementaire geschiedenis.⁵⁵ De overweging van de Rechtbank Midden-Nederland in haar uitspraak van 2 oktober 2013 is wat ons betreft dan ook te beschouwen als een misslag.

3.4 *Kosten deelgeschil*

Aangezien de hoge proceskosten vaak de belangrijkste barrière vormden voor het slachtoffer om een (bodem)procedure aan te spannen, is in de deelgeschilprocedure voorzien in een voor

46. R.o. 4.8.

47. Het betrof hier vier van de vijf geïnterviewde schadebehandelaars van aansprakelijkheidsverzekeraars.

48. Wesselink 2014, p. 26.

49. ECLI:NL:RBGEL:2014:8177, ECLI:NL:RBROT:2014:5443, ECLI:NL:RBMNE:2014:4511, ECLI:NL:RBMNE:2013:4893, ECLI:NL:RBZWB:2013:7899, ECLI:NL:RBAMS:2015:271, ECLI:NL:RBGEL:2015:1230, ECLI:NL:RBLIM:2015:1179, ECLI:NL:RBAMS:2015:925, ECLI:NL:RBDHA:2015:2979 en ECLI:NL:RBDHA:2014:8149.

50. ECLI:NL:RBZWB:2013:7899, ECLI:NL:RBAMS:2015:3633 en ECLI:NL:RBAMS:2015:271.

51. ECLI:NL:RBZWB:2013:7899, r.o. 4.3. De vordering wordt wel op inhoudelijke gronden afgewezen, nu op basis van het medisch expertisrapport nog onzekerheid bestaat over het causaal verband tussen het ongeval en de klachten, en de door benadeelde gestelde schade nadere onderbouwing behoeft.

52. ECLI:NL:RBAMS:2015:271, r.o. 4.2. Ook deze vordering wordt afgewezen wegens onzekerheid over het causaal verband tussen het ongeval en de schade.

53. ECLI:NL:RBMNE:2013:4893.

54. R.o. 4.12.

55. Kamerstukken II 2008/09, 31518, 3, p. 16.

het slachtoffer gunstiger kostenregeling. Artikel 1019aa Rv bepaalt – kort gezegd – dat de redelijke kosten van het slachtoffer die gemaakt worden in verband met het voeren van de deelgeschilprocedure door de aansprakelijke partij moeten worden voldaan. Bovendien verschieten deze kosten niet van kleur indien later alsnog een bodemprocedure volgt (lid 2) en kan het slachtoffer niet in de proceskosten van de verzekeraar worden veroordeeld indien de beschikking van de deelgeschilrechter voor hem negatief uitvalt (lid 3).

De wetgever heeft hiermee beoogd de drempel voor het slachtoffer te verlagen om een gerechtelijk oordeel te vragen. Slechts indien niet wordt voldaan aan de primaire ontvankelijkheidstoets van artikel 1019w Rv⁵⁶ of de deelgeschilprocedure volstrekt onnodig of volstrekt onterecht⁵⁷ is ingesteld, kan een begroting van de kosten achterwege blijven.

Wesselink komt tot de conclusie dat over het begroten van de kosten aan de zijde van benadeelde nog geheel geen uniformiteit bestaat. In elke deelgeschilprocedure vinden discussies plaats over welke werkzaamheden tot de deelgeschilprocedure behoren, hoeveel uur daaraan mag worden besteed en tegen welk uurtarief. Als gevolg hiervan is de variëteit in de jurisprudentie groot.⁵⁸

Ook uit de recent gepubliceerde uitspraken komt naar voren dat rechters erg wisselend met de proceskosten omgaan en dat er bovendien vaak sprake is van zowel onjuiste als onvoldoende motivering. Dit geldt niet alleen voor de hoogte van de proceskosten,⁵⁹ maar ook voor het al dan niet begroten van de kosten en het al dan niet veroordelen in de kosten van de deelgeschilprocedure.

Van de 65 recent gepubliceerde uitspraken is in zeven gevallen niet overgegaan tot begroting van de kosten. In een van deze zeven uitspraken wordt verzoeker niet-ontvankelijk verklaard,⁶⁰ bij vier uitspraken wordt geoordeeld dat de procedu-

re volstrekt onnodig of onterecht is ingesteld.⁶¹ Bij de uitspraken waarin geoordeeld wordt dat het verzoek volstrekt onnodig of onterecht is ingesteld, gaat het om zeer omvangrijke verzoeken, een verzoek tot betaling van een voorschot terwijl verzoeker reeds een bodemprocedure heeft aangekondigd, en het verzoek medewerking te verlenen aan een deskundigenbericht. In het licht van de jurisprudentie is de beslissing volgens de rechtbank zo voor de hand liggend, dat begroting van de kosten achterwege blijft. Deze oordelen zijn in lijn met hetgeen door Wesselink wordt geconcludeerd en hetgeen hierover reeds werd geschreven in de literatuur.⁶²

In de overige twee zaken waarin niet tot begroting wordt overgegaan, had dit wel moeten. In beide gevallen oordeelt de rechtbank immers niet dat de deelgeschilprocedure volstrekt onnodig of volstrekt onterecht is ingesteld. In de eerste zaak wordt door de rechtbank wel een inhoudelijk (afwijzend) oordeel over de aansprakelijkheid gegeven. Verzoeker heeft in deze zaak echter nagelaten de omvang van de gemaakte kosten aan de hand van een specificatie te stellen en bewijzen, waardoor de rechtbank begroting achterwege laat.⁶³ In het tweede geval oordeelt de rechtbank dat nadere bewijsvoering nodig is, zodat het verzoek niet voldoet aan de proportionaliteitstoets. De overweging van de rechtbank om van kostenveroordeling af te zien is opvallend:

‘De omstandigheid dat [werknemer] in deze deelgeschilprocedure in het ongelijk wordt gesteld of althans de door hem verzochte beslissing niet wordt toegewezen, staat op zichzelf aan een begroting van de kosten als bedoeld in artikel 1019aa Rv niet in de weg. Vereist is wel dat kosten zijn gemaakt als gevolg van een gebeurtenis waarvoor aansprakelijkheid bestaat en die kosten tevens in een zodanig verband daarmee staan dat zij aan de daarvoor aansprakelijke persoon niet kunnen worden toegerekend (vgl. HR 11 juli 2003, NJ 2005/50).’

Omdat dit laatste in de deelgeschilprocedure nog onvoldoende vast is komen te staan, ziet de rechtbank – ons inziens onterecht – reden om kostenbegroting achterwege te laten.

In vier zaken waarin de aansprakelijkheid niet ter discussie staat, worden de kosten wel begroot, maar wordt verweerster vervolgens niet veroordeeld tot betaling ervan. Dit, terwijl ver-

56. In dit artikel wordt limitatief bepaald wie een deelgeschil aanhangig kunnen maken, en waarover. Bepaalde partijen, waaronder de werkgever, regresnemer en cessionaris, kunnen geen deelgeschilprocedure aanhangig maken (MvT, Kamerstukken II 2007/08, 31518, 3, p. 15).

57. MvT, Kamerstukken II 2007/08, 31518, 3, p. 12.

58. Wesselink 2014, p. 44.

59. De kwestie van de hoogte van de proceskosten wordt in deze bijdrage verder niet inhoudelijk besproken.

60. ECLI:NL:RBMNE:2014:3613. In deze beschikking komen diverse kwesties voor die een rol kunnen spelen in het oordeel van de rechtbank verzoeker niet-ontvankelijk te verklaren. De daadwerkelijke beslissing hiertoe wordt echter slechts gebaseerd op de overweging: ‘In dit geval is er dus zelfs nog geen begin van onderhandelingen. Voor deze situatie, waarin de aansprakelijkgestelde in het geheel niet reageert is de deelgeschilprocedure niet in het leven geroepen. Daarbij is van belang dat de deelgeschilprocedure bestaat naast en in aanvulling op de andere mogelijkheden (kort geding, dagvaardingsprocedure) om een oordeel van de rechter te krijgen over een geschil bij letselschade. Nu het verzoek gelet op het voorgaande niet voldoet aan de voorwaarden voor een deelgeschilprocedure, zal de kantonrechter [verzoeker] niet-ontvankelijk verklaren in zijn verzoek.’

61. ECLI:NL:RBAMS:2014:4063 (de rechtbank benoemt dat geen sprake is van een impasse in de onderhandelingen, het gehele geschil wordt voorgelegd; niet voldaan aan de proportionaliteitstoets), ECLI:NL:RBROT:2014:5443 (gehele geschil wordt voorgelegd), ECLI:NL:RBDHA:2015:1933 (verzoek medewerking Delta V-onderzoek door ongevallanalist) en ECLI:NL:RBAMS:2015:3633 (bodemprocedure is reeds aangekondigd door verzoeker, waardoor verzoek tot aanvullend voorschot nodeloos en onterecht is ingesteld).

62. Zie bijv. J.G. Keizer, De deelgeschilprocedure: de kosten van de procedure en de (on)mogelijkheden van hoger beroep, L&S 2014, afl. 2, p. 5 e.v.

63. ECLI:NL:RBOVE:2015:1550 en ECLI:NL:RBOBR:2015:2746.

zoeker hier in alle zaken wel uitdrukkelijk om verzoekt.⁶⁴ In drie van deze zaken motiveert de rechter niet waarom een veroordeling in de kosten achterwege blijft. Opvallend is een uitspraak van de Rechtbank Amsterdam van 26 februari 2015. In deze zaak staat de aansprakelijkheid vast, maar wordt een negatief oordeel gegeven over het causaal verband. De kosten worden wel begroot, waarbij de rechtbank zowel het uurtarief als het aantal uur matigt. Hierna wordt het verzoek tot veroordeling tot betaling ervan echter expliciet afgewezen op grond van de dubbele redelijkheidstoets van artikel 6:96 van het Burgerlijk Wetboek (BW).⁶⁵ Het lijkt alsof de rechtbank hier een schijnbeweging maakt en eigenlijk van mening is dat deze procedure volstrekt onterecht of onnodig is ingesteld. In dat geval had de rechtbank volgens de wet begroting van de kosten eveneens achterwege moeten laten. Het is dan immers niet redelijk geweest de procedure te starten, waardoor het dus ook niet redelijk was de daarmee gepaard gaande kosten te maken (eerste redelijkheidstoets).⁶⁶

Tot slot worden in twee zaken de kosten wel begroot en wordt verweerster veroordeeld tot betaling hiervan, terwijl geen (rechtens afdwingbaar) vorderingsrecht bestaat. In de eerste zaak oordeelt de rechtbank dat de vordering van verzoekster (tot erkenning van de aansprakelijkheid in verband met een cosmetische ingreep) binnen de lei van haar schuldsanering valt en derhalve niet meer afdwingbaar is. Verweerster wordt wel veroordeeld tot betaling van de kosten van het deelgeschil.⁶⁷ In de tweede zaak oordeelt de rechtbank dat de vordering is verjaard, maar veroordeelt de rechtbank verweerster wel tot betaling van de kosten van het deelgeschil.⁶⁸

Over de (on)wenselijkheid van standaardisering van de kosten van de deelgeschilprocedure is al het een en ander geschreven.⁶⁹ Het gaat het bestek van deze bijdrage te buiten hier dieper op in te gaan. Duidelijk lijkt dat op dit gebied qua uniformiteit nog veel bereikt kan worden.

4. Conclusie

Uit de evaluatie van de deelgeschilprocedure blijkt dat deze doeltreffend is. Van de procedure gaat een versnellende werking uit op de buitengerechtelijke onderhandelingen in personenschadezaken en zij vermindert enkele belangrijke onderhandelingsbelemmerende factoren, zoals de onevenwichtige machtsbalans. Uit de evaluatie komt naar voren dat naast de inhoudelijke rechtsvorming, ook de manier waarop aan de deelgeschilprocedure invulling wordt gegeven van belang is. Hoewel zich hier steeds duidelijkere lijnen beginnen af te tekenen, is van uniformiteit nog geen sprake. Dit betreft met name de begroting van en veroordeling in de proceskosten. Hoewel dit niet altijd in de beschikking tot uitdrukking komt, lijken deelgeschilrechters de procedure steeds meer op het faciliteren van de onderhandelingen toe te snijden. Het doorzetten van deze positieve lijn kan de deelgeschilprocedure nog beter tot haar recht laten komen.

64. ECLI:NL:RBMNE:2014:4511 (de rechtbank merkt op: 'Anders dan ASR is de rechtbank van oordeel dat geen sprake is van een volstrekt onnodig of onterecht ingediend verzoek.' ASR had naar onze mening dan ook in de kosten van het geschil moeten worden veroordeeld); ECLI:NL:RBNNE:2014:666 en ECLI:NL:RBNHO:2014:5555. In ECLI:NL:RBDHA:2015:3344 motiveert de rechtbank de afwijzing van het verzoek tot veroordeling wel: 'Nu het bestaan van causaal verband tussen het ongeval en de klachten een vereiste is voor het daadwerkelijk ontstaan van een schadevergoedingsverplichting voor London, komen de kosten van dit deelgeschil uitsluitend voor vergoeding in aanmerking wanneer dat causale verband alsnog komt vast te staan en kan de omvang pas worden vastgesteld aan de hand van de dubbele redelijkheidstoets, wanneer de uiteindelijke omvang van de schade bekend is.'

65. ECLI:NL:RBAMS:2015:925. De rechtbank oordeelt over de kosten van de deelgeschilprocedure: 'Gelet op het feit dat uit het rapport van [naam deskundige] van 28 juni 2011 eenduidig blijkt dat het causale verband afwezig is, dat met de inhoud van dat rapport destijds is ingestemd door [verzoeker] en dat sindsdien en in deze procedure onvoldoende is aangevoerd om thans alsnog de juistheid van het rapport in twijfel te trekken, acht de rechtbank het maken van deze kosten jegens Delta Lloyd als aansprakelijke partij niet redelijk. Het zijn daarom geen *redelijke* kosten zoals bedoeld in 6:96 BW en 1019aa Rv.'

66. Keizer 2014, p. 20.

67. ECLI:NL:RBGEL:2015:493.

68. ECLI:NL:RBLIM:2015:653. Keizer meent dat het in geval van verjaring van een vordering niet redelijk is dat de aansprakelijk gestelde partij toch veroordeeld zou worden in de kosten van het slachtoffer. Volgens Keizer blijft de positie van het slachtoffer voldoende gewaarborgd door het feit dat hij in die deelgeschilprocedure in ieder geval niet wordt geconfronteerd met een proceskostenveroordeling. Keizer 2014, p. 9.

69. I.D. Kerekes, Naar standaardisering van de kosten van de deelgeschilprocedure?, TVP 2014, afl. 2, p. 52-61. Zie ook Keizer 2014, p. 5-21.